

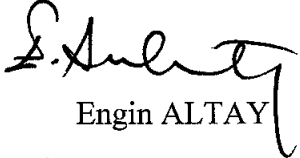

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 17.6.2021
Sayı : 1810

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Avukatlık Kanununda (Adil Yargılanma Hakkı Çerçevesinde) Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifimiz gerekçesiyle ilişikte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.16.06.2021

Engin ALTAY

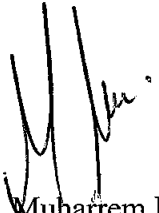
İstanbul Milletvekili
Grup Başkanvekili

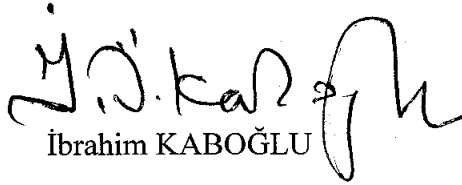
Özgür ÖZEL
Manisa Milletvekili
Grup Başkanvekili

Engin ÖZKOÇ

Sakarya Milletvekili
Grup Başkanvekili

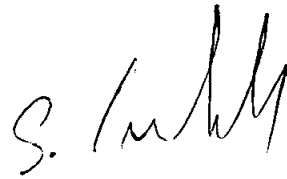
Muharrem ERKEK
Çanakkale Milletvekili

İbrahim KABOĞLU

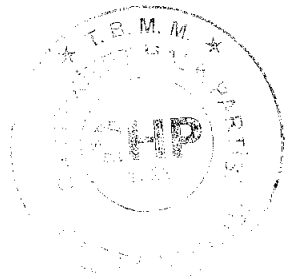
İstanbul Milletvekili

Zeynel EMRE

İstanbul Milletvekili

Sezgin TANRIKULU

İstanbul Milletvekili

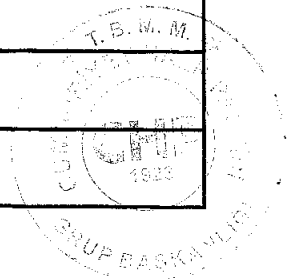

TBMM BAŞKANLIĞI	
Taah Komisyon	
Esas Komisyon	Adale+
Tarih : 18 Haziran 2021	Esas No: 2/3693

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ	
17 Haziran 2021	
Numara:	

TBMM GENEL EVRAK	
17 Haziran 2021	
No:	829937
EBYS'ye AKTARILMIŞTIR	

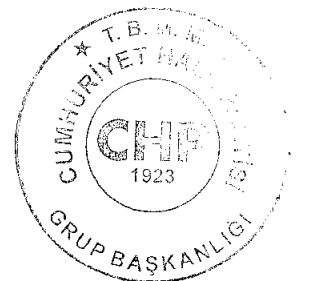
ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
SERA KADIGİL	İSTANBUL	
AYSU BANKOĞLU	BARTIN	
ALPAY ANTMEN	MERSİN	<i>Alpay Antmen</i>
TURAN AYDOĞAN	İSTANBUL	<i>Turan Aydoğan</i>
SÜLEYMAN BÜLBÜL	AYDIN	<i>Süleyman Bülbül</i>
MURAT EMİR	ANKARA	<i>Murat Emir</i>
CİHANGİR İSLAM	İSTANBUL	<i>Cihangir İslam</i>
ABDUHRAHMAN TUTDERE	ADİYAMAN	<i>Abduhrahman Tutdere</i>
UTKU ÇAKIRÖZER	ESKİŞEHİR	<i>Utku Çakırözer</i>
RAFET ZEYBEK	ANTALYA	<i>Rafet Zeybek</i>
TUFAN KÖSE	ÇORUM	<i>Tufan Köse</i>
LEVENT GÖK	ANKARA	<i>Levent Gök</i>
BÜLENT TEZCAN	AYDIN	<i>Bülent Tezcan</i>
ALİ MAHİR BAŞARIR	MERSİN	<i>Ali Maher Başarir</i>
ALİ HAYDAR HAKVERDİ	ANKARA	<i>Ali Haydar Hakverdi</i>
SERVET ÜNSAL	ANKARA	<i>Servet Ünsal</i>
İRFAN KAPLAN	Gaziantep	
MAHMUT TANAL	İSTANBUL	<i>Mahmut Tanal</i>
SEVDA ERDAN KILIÇ	İZMİR	<i>Sevda Erdan Kiliç</i>
Kadri Enis Berberoğlu	İstanbul	<i>Kadri Enis Berberoğlu</i>
Sibel Özdemir	İstanbul	<i>Sibel Özdemir</i>

GENEL GEREKÇE

Adil yargılanma hakkı, Anayasa madde 36/1'de ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi madde 6/1'de ayrıntılı olarak düzenlenmiştir. Bu kavram, yargılama faaliyetine pusula olacak temel kurallar bütününe subjektif hak görünümünde ifade etmektedir. Buna karşın, yargılamanın bu merkezi kavramının, başta yargısal faaliyetin öznelere ilişkin olan kısımlar olmak üzere, objektif hukukun çeşitli bölümlerinde de hatırlatılması önemlidir. Kanun teklifi, bu çerçevede, adil yargılanma hak ve ilkelerinin hayata geçirilmesinde barolar ve avukatlara düşen görevin öneminin altını çizmektedir. Avukatların ifa ettiği yargısal fonksiyonun ehemmiyetini esas alan olan işbu teklif aracılığıyla, baroların ve Türkiye Barolar Birliği'nin görevlerini düzenleyen maddeler üzerinden; "adil yargılanma hakkını" savunmak, korumak ve bu hakka etkililik kazandırmak amaçlanmıştır. Avukatın, tıpkı hâkim ve savcı gibi yargılama faaliyetinin baş aktörlerinden birisi olduğu ve özellikle de adil yargılanma hakkı ihlaline maruz kalan bireyleri de bizzat savunduğu dikkate alındığında; onun, genel olarak hukukun üstünlüğünü ve insan haklarını olduğu gibi, adil yargılanma hakkını da savunup korumak ve bu hakka etkililik kazandırmak görevini taşıdığını vurgulamak, hukuk düzenin kendi iç mantığı açısından tutarlıdır.

Avukatların, yargılamaya katılan diğer tüm aktörler gibi adil yargılanma hakkını savunma, koruma ve ona işlerlik kazandırma görevleri olduğunun vurgulanması, hukuk düzeninde adil yargılanma hakkına genel saygının artmasına ve ayrıca bu açıdan avukatlarda daha kapsamlı bir şuurun oluşmasına olanak taşıyacaktır. Ayrıca bu yöndeki bir değişiklik, başta silahların eşitliği ilkesi olmak üzere adil yargılanma hakkına bağlı ilke ve kuralların mahkemeler ve savcılar tarafından daha yüksek bir ihtimamla dikkate alınmalarını sağlayabilecektir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Yapılan ekleme ile; avukatların, her türlü hukuki mesele ve anlaşmazlıkların çözümlenmesini, adalet ve hakkaniyetin yanında, adil yargılanma hak ve ilkelerine de uygun olarak gerçekleştirmeleri amacı ifade edilmiştir.

MADDE 2- 19.03.1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 58. maddesinde değişikliğe gidilmekte ve Adalet Bakanlığının avukatlar hakkındaki soruşturma ve kovuşturmalardaki belirleyici rolü kaldırılarak; bu konuda inisiyatif, barolara ve Türkiye Barolar Birliği'ne verilmektedir. Öte yandan, avukatlara yönelik arama kuralları da, hukuk devleti ve savunma hakkı gereklerine göre yeniden düzenlenmektedir.

MADDE 3- 1136 sayılı Kanunun 59. maddesinde değişikliğe gidilerek, avukatlar hakkında ceza kovuşturmanın açılmasına yönelik usulî kurallar yeniden düzenlenmektedir.

MADDE 4- 1136 sayılı Kanunun 60. maddesinde değişikliğe gidilmekte, avukatlar hakkında yürütülecek soruşturma ve kovuşturma süreçlerinde savunma hakkının etkin biçimde kullanımına ve neticede adil bir hükme ulaşılmasını sağlamaya yönelik düzenlemeler getirilmektedir.

MADDE 5- 1136 sayılı Kanunun 60. maddesinden sonra gelmek üzere Kanun'a 60/A maddesi eklenerek, mesleklerini icra eden avukatların duruşmada ve diğer adli işlemlerde bulunma hakkı güvence altına alınmıştır.

MADDE 6- Baroların kuruluş ve niteliklerini düzenleyen maddeye, adil yargılanma hakkını savunmaya ve korumaya ilişkin olarak ekleme yapılmıştır.

MADDE 7- Baroların görevlerini düzenleyen maddenin yirmi birinci fıkrasına, "adil yargılanma hakkını savunmak, korumak ve bu kavramlara işlerlik kazandırmak" eklemesi yapılmıştır.

MADDE 8 - Türkiye Barolar Birliği'nin görevlerini düzenleyen maddenin on yedinci fıkrasına, "adil yargılanma hakkını savunmak, korumak ve bu kavramlara işlerlik kazandırmak" eklemesi yapılmıştır.

MADDE 9- Yürürlük maddesidir.

MADDE 10- Yürütme maddesidir.

AVUKATLIK KANUNUNDA (ADİL YARGILANMA HAKKI ÇERÇEVESİNDE) DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 19/3/1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasındaki “hakkaniyete” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve adil yargılanma hak ve ilkelerine” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 2- 1136 sayılı Kanunun 58 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Avukatlar hakkında soruşturma açılması ve avukatlara yönelik arama

MADDE 58- Avukatların, avukatlık veya Türkiye Barolar Birliği ya da baroların organlarındaki görevlerinden doğan veya görev sırasında işledikleri suçlardan dolayı haklarında soruşturma, bağlı oldukları baro yönetim kurulunun vereceği izin üzerine, suçun işlendiği yer Cumhuriyet savcısı tarafından yapılır.

Avukat yazıhaneleri ve konutları ancak mahkeme kararı ile ve kararda belirtilen olayla ilgili olarak Cumhuriyet savcısı denetiminde ve baro temsilcisinin katılımı ile aranabilir. Ağır ceza mahkemesinin görev alanına giren bir suçtan dolayı suçüstü hali dışında avukatın üzeri aranamaz. Avukatlar; adliyelere, ceza ve tutukevleri ile diğer infaz kurumlarına, kamu ya da özel her türlü kurum ve kuruluşlara giriş çıkışlarında, hâkim ve Cumhuriyet savcılarının tabi olduğu usul dışında bir usule ve ayrımcılığa tabi tutulamaz”.

MADDE 3- 1136 sayılı Kanunun 59 uncu maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Avukat hakkında kovuşturmanın açılması

MADDE 59- 58 inci maddenin birinci fıkrasına göre tesis edilen Baro yönetim kurulu kararlarına karşı avukat veya Cumhuriyet savcısı, yedi gün içinde Türkiye Barolar Birliği’ne itirazda bulunabilir. İtiraz üzerine Türkiye Barolar Birliği tarafından verilecek kararlara karşı da, aynı sürede Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu’na itiraz yapılabilir ve bu itiraz, genel kurulun ilk oturumunda karara bağlanır. İşin önemine göre Genel Kurul, Türkiye Barolar Birliği Başkanı tarafından bu gündemle ve ivedilikle toplantıya çağrılabilir. Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu tarafından verilen kararlar kesindir.

58 inci maddeye göre verilen ve kesinleşen soruşturma izni üzerine avukat hakkında yapılan soruşturma neticesinde Cumhuriyet savcısı dosyayı, suçun işlendiği yer ağır ceza mahkemesine en yakın bulunan ağır ceza mahkemesi Cumhuriyet Savcılığına gönderir ve o yer Cumhuriyet Savcısı beş gün içinde iddianamesini düzenleyerek dosyayı, avukatın bağlı olduğu Baro başkanlığına ve avukat hakkında kovuşturma açılmasına veya açılmasına yer olmadığına karar verilmek üzere ağır ceza mahkemesine verir. Ağır ceza mahkemesi, avukatın bağlı olduğu Baro başkanlığı tarafından verilecek yazılı görüşü de değerlendirerek kararını verir.

Haklarında kovuşturma açılmasına karar verilen avukatların duruşmaları, suçun işlendiği yer ağır ceza mahkemesinde yapılır.”

MADDE 4- 1136 sayılı Kanunun 60 ncı maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Avukatın savunma hakkı ve baronun yetkisi

MADDE 60- Avukat hakkında 58 ve 59 uncu maddelerdeki usule göre yürütülen soruşturma ve kovuşturma süreçlerinde, hakkında soruşturma ve kovuşturma yürütülen avukatın, dosyayı inceleme, yazılı veya sözlü savunmada bulunma, delillerin toplanmasını veya tanıkların dinlenmesini isteme hakkı hiçbir suretle kısıtlanamaz.

Avukatın bağlı olduğu Baro başkanı veya görevlendireceği bir avukat da, soruşturma ve kovuşturma dosyasını inceleme, soruşturma ve kovuşturmanın sağlıklı yürütülebilmesi için gerekli iş ve işlemlerin yapılmasını sözlü ya da yazılı olarak talep etme, bu kapsamda kovuşturma sürecinde duruşmalarda gözlemci olarak bulunma hak ve yetkisine sahip olup, bu yoldaki talepler, ilgili Cumhuriyet Savcısı ve mahkeme tarafından ivedilikle yerine getirilir.”

MADDE 5- 1136 sayılı Kanuna, 60 ncı maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Avukatın duruşmada bulunma hakkı

MADDE 60/A- Bir duruşmada mesleki görev üstlenmiş olan avukatlar, duruşmanın inzibatına aykırı tutum ve davranışları gerekçe gösterilerek ya da başkaca bir nedenle duruşma salonundan çıkarılamaz ve bu nedenle haklarında yakalama, gözaltı, tutuklama gibi tedbirlere hükmolunamaz, haklarında disiplin hapsi veya para cezası verilemez. Bu kural; ifade ve sorgu, talimat duruşması, keşif, yer gösterme gibi adli iş ve işlemlerde de geçerlidir. Mahkeme veya hâkim, avukatın duruşma inzibatına aykırı bulduğu tutum ve davranışlarını tutanağa geçirir ve avukatın bağlı olduğu Baro başkanlığına ve ayrıca bir suç şüphesi bulunması durumunda suçun işlendiği yer Cumhuriyet Savcısına bildirir.”

MADDE 6- 1136 sayılı Kanunun 76 ncı maddesinin birinci fıkrasına, “insan haklarını” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve adil yargılanma hakkını” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 7- 1136 sayılı Kanunun 95 inci maddesinin ikinci fıkrasının (21) numaralı bendinde yer alan “Hukukun üstünlüğünü ve insan haklarını” ibaresi “Hukukun üstünlüğünü, insan haklarını ve adil yargılanma hakkını” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 8- 1136 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının (17) numaralı bendinde yer alan “Hukukun üstünlüğünü ve insan haklarını” ibaresi, “Hukukun üstünlüğünü, insan haklarını ve adil yargılanma hakkını” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 9- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 10- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

